

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisiei economie, buget și finanțe

AMENDAMENT la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (consolidarea cadrului de activitate al Băncii Naționale a Moldovei) (nr.168 din 29.05.2024)

În conformitate cu prevederile art.59 și art.65 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, se înaintează următoarele amendamente la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (consolidarea cadrului de activitate al Băncii Naționale a Moldovei):

I. Art.I din proiectul de lege ce vizează Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

- punctul 4 cu referire la art.7 alin.(3) se completează cu un alineat nou (3¹) cu următorul cuprins:
„(3¹) Banca Națională exercită drepturi și îndeplinește obligații care revin Republicii Moldova, în calitate de membru al Fondului Monetar Internațional, inclusiv utilizarea facilităților acestei instituții de finanțare pe termen mediu și lung, pentru nevoile balanței de plăți și consolidarea rezervelor internaționale ale țării.”
- punctul 19 cu referire la completarea articolului 35 cu alineatul (8) se exclude.
- punctul 21 cu referire la articolul 53 alin.(1) se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins:
„se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:
„b¹) Drepturile Speciale de Tragere și rezervele în Fondul Monetar Internațional”
- la punctul 33, cu referire la articolul 751, aliniatul (11) se substituie cu următorul text (cu renumerotarea corespunzătoare a aliniatului (12)):
„(11) Termenul general în care trebuie finalizată procedura de control, de la data începerii controlului, prevăzută în decizia privind efectuarea controlului, până la data adoptării deciziei Băncii Naționale în baza rezultatelor controlului, este de 12 luni.
(12) Prin derogare de la prevederile alin. (11), termenul general în care trebuie finalizată procedura de control asupra organizațiilor de creditare nebancaară, asociațiilor de economii și împrumut și birourilor istoriilor de credit, de la data începerii controlului, prevăzută în decizia privind efectuarea controlului, până la data adoptării deciziei Băncii Naționale în baza rezultatelor controlului, este de 9 luni.
(13) Din motive justificate, termenul general prevăzut la alineatele (11) și (12) poate fi prelungit inițial cu cel mult 3 luni, în baza deciziei guvernatorului, prim-viceguvernatorului sau a viceguvernatorului. În cazul în care obiectul controlului este de o complexitate deosebită,

care necesită timp adițional pentru prelucrarea informațiilor sau documentelor, termenul procedurii de control poate fi prelungit suplimentar, în baza deciziei Comitetului executiv. Decizia privind prelungirea inițială sau suplimentară a termenului procedurii de control, împreună cu motivele prelungirii, se notifică persoanei supuse controlului.”

- articolul se completează cu un punct nou (cu renumerotarea corespunzătoare a punctelor) cu următorul cuprins:

„Articolul 37 alineatul (1) se completează cu următorul enunț:

„Finanțarea, de către Banca Națională a obligațiilor Republicii Moldova care rezultă din calitatea de membru a Fondului Monetar Internațional, nu se consideră acordare de asistență financiară statului sau organelor acestuia și nici creditare a statului. Băncii Naționale îi aparțin orice sume plătite de Fondul Monetar Internațional în legătură cu finanțările efectuate din contul Băncii Naționale.”.

Argumentare:

Completările propuse derivă din necesitatea asigurării cadrului legal adecvat pentru majorarea de către Republica Moldova a cotei sale deținute la Fondul Monetar Internațional, mijloacele financiare necesare urmând a fi alocate de către Banca Națională a Moldovei.

La data de 15 decembrie 2023, Consiliul Guvernatorilor FMI a adoptat Rezoluția nr. 79-1 privind cea de-a 16-a Revizuire Generală a Cotelor, care printre altele propune majorarea cu 50% a cotelor tuturor celor 190 membri ai FMI.

Astfel, urmare aprobării Rezoluției nr. 79-1, fiecare țară membră a FMI urmează să-și exprime până la 15 noiembrie 2024, consimțământul său scris privind majorarea cotei sale la FMI, efectuând plata conform Notei transmise de Secretariatul FMI. Exprimarea consimțământului privind majorarea cotei urmează a fi realizată prin adoptarea de către Parlament a unei legi cu privire la acordul Republicii Moldova de majorare a sumei de subscripție a Republicii Moldova la FMI de la 172,5 mil. DST (cca 228,3 mil. USD) la 258,8 mil. DST (cca 342,5 mil. USD).

Actualmente, în conformitate cu prevederile pct. 4a din Hotărârea Parlamentului nr. 1107/1992 cu privire la aderarea Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional, la Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare și la organizațiile afiliate, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova este autoritatea publică împuternicită „să plătească, în numele Republicii Moldova, sumele, care se solicită din când în când, Fondului”. De asemenea, conform pct. 4b, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova este împuternicit să emită, în conformitate cu Statutul Fondului, orice efecte de comerț negociabile și nepurtătoare de dobânzi care pot fi necesare sau corespunzătoare în contextul participării Republicii Moldova ca membru la Fond.

Totuși, constatăm că actul normativ sus-menționat este destul de ambiguu și nu se racordează realităților actuale de reprezentare în cadrul FMI a Republicii Moldova, inclusiv prin prisma rolului și contribuției BNM în acest sens.

Este de menționat că cota Republicii Moldova la FMI este reflectată în bilanțul contabil al BNM ca activ în valută străină și face parte din rezervele internaționale ale statului. Astfel, considerăm că la determinarea rolului și contribuției băncii centrale la gestionarea cotei la FMI, urmează a fi luată în considerare nu doar atribuția BNM de agent (fiscal) al statului, dar și alte atribuții și competențe relevante ale BNM, inclusiv atribuția de păstrare și gestionare a rezervelor valutare ale statului.

În ceea ce privește punctului 19 cu referire la articolul 35, alineatul (8), se propunea excluderea acestuia întrucât norma generează presiuni financiare suplimentare asupra Băncii Naționale a Moldovei.

La punctul 33, cu referire la articolul 751, se propune stabilirea unui termen general de control de 12 luni pentru bănci comerciale și companii de asigurări, ținând cont de complexitatea acestor

sectoare. Pentru organizațiile de creditare nebancară, asociațiile de economii și împrumut și birourilor istoriilor de credit, termenul general de control se stabilește la 9 luni

- articolul se completează cu un punct nou (cu renumerotarea corespunzătoare a punctelor) cu următorul cuprins:

„Articolul 41 se completează cu următorul enunț: „Interdicția privind procurarea și deținerea valorilor mobiliare de stat nu se răsfrânge asupra Depozitarului central unic al valorilor mobiliare.”.

- articolul se completează cu un punct nou (cu renumerotarea corespunzătoare a punctelor) cu următorul cuprins:

„Articolul 71, după alineatul (2), se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Cumpărarea și deținerea de către Depozitarul central unic al valorilor mobiliare a acțiunilor și a altor valori mobiliare nu constituie o activitate interzisă în sensul alineatului (1).”

Argumentare:

În prezent, art.71 alin.(1) lit.b) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei interzice BNM să cumpere și să desfășoare activități comerciale, inclusiv să cumpere și să dețină acțiuni ale societăților comerciale. Interdicția este justificată, avându-se în vedere obiectivele și funcțiile BNM ca bancă centrală.

În același timp, conform art.71 alin.(2) lit.b) din lege, precum și conform art.4 alin.(5) din Legea nr.234/2016, cel puțin 76% din acțiunile emise de Depozitarul central unic al valorilor mobiliare (DCU) sunt deținute de BNM. Dat fiind că DCU este deținută majoritar de către BNM, restricția din art.71 alin.(1) lit.b) poate fi interpretată ca o interdicție indirectă față de DCU (ca întreprindere dependentă) de a desfășura activități comerciale, inclusiv de a cumpăra și deține valori mobiliare.

Prin natura activității sale și prin obiectivele puse în fața DCU conform art.1 și art.5 din Legea nr.234/2016, DCU desfășoară activități ce țin de valorile mobiliare. Ca urmare, interpretarea cerințelor art.71 din Legea 548/1995 ca interdicție pentru DCU de a cumpăra și deține valori mobiliare creează impedimente în activitatea și buna funcționare a DCU.

Propunerile de modificare au ca scop de a stabili în mod expres că interdicția de a desfășura activități comerciale și a investi în acțiuni se aplică nemijlocit față de BNM, dar nu și față de entitățile în care BNM deține cote în capital. Propunerile vor exclude interpretările injuste care ar presupune că DCU îi este interzis să practice activități comerciale, cum ar fi cumpărarea de acțiuni și alte valori mobiliare.

Amendamentele propuse vor stabili cert că BNM nu poate să practice activități comerciale, cum ar fi cumpărarea și deținerea directă, în nume propriu, de acțiuni ale societăților comerciale. Totodată, legea urmează să stabilească că cumpărarea și deținerea acțiunilor și altor valori mobiliare de către DCU nu constituie o activitate interzisă în sensul art.71 alin.(1) din Legea nr. 548/1995. În același spirit, sunt propuse modificări la Legea cu privire la Depozitarul central unic, care abilitază expres DCU să achiziționeze, să dețină și să înstrăineze participațiuni în entitățile care reprezintă infrastructura pieței de capital (cum sunt, spre exemplu, bursele de valori), având în vedere caracterul benefic al acestor investiții în potențarea și consolidarea capacităților piețelor de capital locale, cu un potențial impact pozitiv și asupra DCU.

Este de remarcat, că în prezent DCU examinează propunerea Bursei de Valori București de a participa la dezvoltarea unei burse de valori în Republica Moldova. Operarea amendamentelor propuse va permite participarea DCU în instituirea unei burse de valori locale, cu excluderea situațiilor în care o astfel de participare ar putea fi interpretată ca o încălcare de către BNM a interdicțiilor din art.71.

II. Art.IX din proiectul de lege ce vizează Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, se completează cu două puncte noi (cu renumerotarea corespunzătoare a punctelor) cu următorul cuprins:

„1. Articolul 2¹ alineatul (2) se completează cu următorul text:

„Procedura de notificare a intenției de desfășurare a oricăror dintre activitățile prevăzute la art. 2 alin. (2) pct. 11) lit. a) și/sau b) și cerințele suplimentare față de informațiile prezentate sunt stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei.”

2. Articolul 2² alineatul (1) după textul „în termen de 60 de zile după finalizarea perioadei de gestiune,” se introduce textul „conform cerințelor și procedurii stabilite în actele normative ale acesteia.”

Argumentare:

Având în vedere că potrivit art. 2 alin. (2) din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, desfășurarea activității menționate la art. 2 alin. (2) pct. 11) lit. a) și/sau b) din Legea nr. 114/2012 se notifică conform cerințelor și procedurii stabilite în actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, considerăm necesar stabilirea unei prevederi similare și pentru obligația de notificare a intenției de desfășurare a activității menționate la art. 2 alin. (2) pct. 11) lit. a) și/sau b) din Legea nr. 114/2012 prevăzută la art. 21 din Legea nr. 114/2012. Astfel, atât intenția de desfășurare a activității menționate la art. 2 alin. (2) pct. 11) lit. a) și/sau b) din Legea nr. 114/2012, cât și desfășurarea propriu-zisă a unor astfel de activități se vor notifica Băncii Naționale a Moldovei conform cerințelor și procedurii stabilite în actele normative ale acesteia.

III. Art.XIII din proiectul de lege ce vizează Legea nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare se completează cu următorul text:

„1. În textul legii cuvintele „Comitetul executiv”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „organul executiv” la forma gramaticală corespunzătoare.

2. Articolul 5, după alineatul (3), se completează cu alineatul (4), cu următorul cuprins:
„(4) Depozitarul central unic poate achiziționa, deține și înstrăina valori mobiliare, inclusiv acțiuni în capitalul social al entităților care constituie infrastructura pieței de capital, prevăzute la Capitolul IV din Legea 171/2012 privind piața de capital.”

3. Articolul 10:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Componenta numerică a consiliului societății se stabilește de statutul Depozitarului central unic și nu va fi mai mică de 3 persoane și va include obligatoriu un membru al Ministerului Finanțelor.”;

alineatul (10), textul „art.65” se substituie cu textul „art.64 și alte prevederi ce țin de competența consiliului”;

alineatele (2) și (4) se abrogă.

4. Articolul 11:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Organul executiv se constituie și își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni.”.

Argumentare:

Sunt propuse modificări la Legea cu privire la Depozitarul central unic, care abilitază expres DCU să achiziționeze, să dețină și să înstrăineze participațiuni în entitățile care reprezintă infrastructura pieței de capital (cum sunt, spre exemplu, bursele de valori), având în vedere caracterul benefic al acestor investiții în potențarea și consolidarea capacităților piețelor de capital locale, cu un potențial impact pozitiv și asupra DCU.

Amendamentele privind organele de conducere ale DCU au ca scop de a aduce prevederile Legii nr.234/2016 în conformitate cu cerințele Legii nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni pe aspecte ce țin de constituirea, desfășurarea activității și atribuțiile organelor de conducere. Cerințele actuale ale legii impun o structură complexă, inflexibilă și costisitoare a organelor de conducere ale DCU. Astfel, consiliul de supraveghere este format din 7 membri (inclusiv președintele), iar comitetul executiv – din alți 3 membri (inclusiv directorul și 2 directori adjuncți). Ca urmare, organele de conducere ale DCU includ 10 persoane. De remarcat, că în prezent DCU are 15 angajați

(inclusiv 2 angajați prim cumul). Ca urmare, la un număr de personal de 15 persoane, DCU este obligat să dispune de alte 10 persoane cu funcții de conducere. Respectiv, raportul dintre persoane cu funcții de conducere și colaboratori cu funcții de executori este de 1,5, care creează un exces de funcții manageriale și de guvernare. Menținerea unui astfel de aparat de conducere impune costuri semnificative pentru DCU. Astfel, costurile necesare pentru cele 10 persoane cu funcții conducere constituie cca.40% din fondul de retribuire a muncii și cca.25% din volumul total al cheltuielilor anuale. Acest fapt creează o presiune importantă asupra bugetului DCU, care limitează posibilitatea efectuării investițiilor în dezvoltare și atragerea personalului nemijlocit implicat în activitățile DCU. Este de menționat că Legea privind societățile pe acțiuni oferă adunării generale a acționarilor discreția de a stabili componența și complexitate organelor de conducere, în dependență de volumul de activitate, numărul personalului implicat în activități de producere și organizarea internă a societății. Conform cerințelor Legii privind societățile pe acțiuni, adunarea generală este în drept să desemneze un consiliu format din cel puțin 3 membri. Similar, adunarea generală poate desemna un organ executiv colegial sau unipersonal. Ca urmare, normele actuale ale Legii privind societățile pe acțiuni permit acționarilor să adapteze structura organelor de conducere la necesitățile și obiectivele societății. Amendamentele propuse vor oferi DCU posibilitatea instituirii unor organe de conducere în corespundere cu necesitățile de organizare a activității interne și în măsura în care aceste sunt necesare pentru a asigura un management eficient și o supraveghere eficientă la nivelul consiliului societății.

IV. După art.Art. XXI, proiectul de lege se completează cu un articol nou (cu renumerotarea corespunzătoare a art.Art. XXII) cu următorul cuprins:

„Art.XXII - Legea nr.209/2022 pentru modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr.246–250, art.480), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul VII alineatul (9), textul "peste 2 ani de la data publicării prezentei legi" se substituie cu textul "la data de 1 februarie 2025".

Argumentare:

Prin Legea 95/2024 pentru modificarea unor acte normative a fost modificat art.VII alin. (3) din Legea 209/2022 pentru modificarea unor acte normative prin care textul "peste 2 ani de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova", se substituie cu textul "la data de 1 februarie 2025". În acest context este necesar racordarea și a termenului menționat la art. VII alin. (9) din Legea 209/2022, și anume textul "peste 2 ani de la data publicării prezentei legi" se substituie cu textul "la data de 1 februarie 2025".

**Deputat în Parlament
Radu MARIAN**